

Ντάγκλας Εϊμπραμς

«Το τραγούδι της φάλαινας μοιάζει με το δικό μας»

Συνέγραψε ένα ενδιαφέρον οικολογικό θρίλερ που μόλις κυκλοφόρησε υπό τον τίτλο «Το τραγούδι της φάλαινας» (εκδ. «Ψυχογιός»). Ο Ντάγκλας Εϊμπραμς μέσα από την έρευνα που έκανε για το βιβλίο αλλά και τη διαδικασία συγγραφής του εξηγεί στην «Ε» ότι συνεχίζει να πιστεύει στη σωτηρία του πλανήτη μας, παρ' ότι οι πρόσφατες σχετικές ενδείξεις μάλλον δεν μπορούν να θεωρηθούν οι πλέον ευοίωνες.

Συνέντευξη

Στον ΠΑΝΗΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

giannis@enet.gr

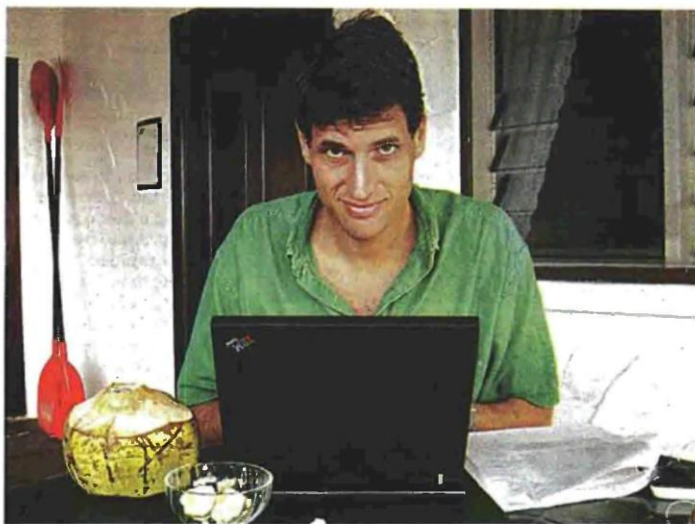
Πώς και γιατί αποφασίσατε να γράψετε ένα βιβλίο με το συγκεκριμένο θέμα;

«Γράφω τα μυθιστορήματά μου επειδή έχω μια απορία στην οποία απεγνωσμένα χρειάζομαι μια απάντηση. Μια μέρα, μαζί με τις δίδυμες κόρες μου, ακούγαμε σχετικά με το κολύμπι κάποιων φαλαινών στον Τάμεση, οι οποίες είχαν ξεστράτισει. Τότε έκανα στον εαυτό μου την ερώτηση που κυριαρχεί στο βιβλίο: Θα μπορούσε να υπάρξει κάποια σύνδεση ανάμεσα σε ό,τι συμβαίνει στη στεριά και σε ό,τι συμβαίνει στη θάλασσα; Επίσης ήθελα να μάθω αν θα μπορούσαμε να σώσουμε τους εαυτούς μας και αν υπάρχει στην ανθρώπινη καρδιά κάτι πιο ισχυρό από την άγνοια, τον φόβο και την απληστία. Πήρα την απάντησή μου—από

τους επιστήμονες μαζί με τους οποίους δούλεψα για το βιβλίο—, υπάρχει κάτι ισχυρότερο από αυτά και αποτελεί τη μεγαλύτερη ελπίδα μας».

Ακούσατε ποτέ το «τραγούδι της φάλαινας»; Εκφράζει αυτό κάποια συναισθήματα, κάτι άλλο;

«Έχα τη χαρά και το προνόμιο να κολυμπήσω δίπλα σε φάλαινες, να ηχογραφήσω το τραγούδι τους και να μελετήσω τη συμπεριφορά τους. Υπάρχουν πολλές θεωρίες σχετικά με το νόημα του τραγουδιού τους, αλλά σίγουρα βοηθά στην επικοινωνία και την έκφραση συναισθημάτων τους. Ακόμη διαθέτουν και διαφορετικά είδη τραγουδιών. Γνωρίζουμε ότι είναι δομημένα όπως τα δικά μας τραγούδια και εξελίσσονται διαρκώς, καθώς τα αρσενικά τραγουδούν μαζί και αλλάζουν τα τραγούδια, τα βελτιώνουν.

«Όσο περισσότερο οι άνθρωποι θα συνειδητοποιούν τους οικολογικούς κινδύνους τόσο θα αποποιούν από τις κυβερνήσεις τους να τους ανημετωπίζουν—ειδώς αυτές θα κάνουν την εξουσία», επισημαίνει ο συγγραφέας Ντάγκλας Εϊμπραμς

Καθώς δούλεψα στο βιβλίο ανακάλυψα και "κοινωνικούς ήχους"—τις λέξεις που χρησιμοποιούνται για επικοινωνία—στα τραγούδια τους».

Είναι η φάλαινα ένα πλάσμα υψηλής νοημοσύνης;

«Δεν γνωρίζουμε πόσο έξυπνες είναι οι φάλαινες, αλλά αυτό που γνωρίζουμε είναι ότι έχουν ατρακτοειδείς νευρώνες οι οποίοι στους ανθρώπους επιτρέπουν την καλλιέργεια και τη γλώσσα. Είμαστε σχεδόν σίγουροι ότι οι φάλαινες διαθέτουν και τα δύο».

Σε ποιο σημείο βρίσκεται το θέμα της φαλαινοθηρίας σήμερα;

«Κάρη στην απαγόρευση της εμπορικής φαλαινοθηρίας, πολλοί πληθυσμοί φαλαινών "επιστρέφουν", αλλά βρίσκεται ακόμη πολύ κάτω από τα ιστορικά τους νούμερα. Ωστόσο χώρες όπως η Ιαπωνία, η Νορβηγία και η Ισλανδία αλιεύουν χιλιάδες ψάρια των οποίων το κρέας καταλήγει σε σοσοί εστιατόρια στο Τόκιο. Τώρα οι Παπωνέζοι και οι υποστηρικτές τους επιχειρούν να

ανατρέψουν την απαγόρευση. Η πάλη για να σωθούν οι φάλαινες δεν έχει ακόμη τελειώσει, αφού αντιμετωπίζουν και πολλούς άλλους κινδύνους. Η μόλυνση του νερού είναι ο πιο καινούργιος και θανατηφόρος, αλλά αυτός είναι ένας κίνδυνος που αφορά τόσο τις φάλαινες όσο και τους ανθρώπους».

Πριν από λίγες ημέρες μια φάλαινα σχεδόν επιτέθηκε σε ένα γιουτ. Πώς το σχολιάζετε;

«Πιστεύω ότι είναι πολύ απίθανο η φάλαινα όντως να επιτέθηκε. Προφανώς το γιουτ βρέ-

θηκε στον δρόμο της φάλαινας και αυτό που έκανε μάλλον αποτελεί μέρος της κανονικής συμπεριφοράς της. Είναι αλήθεια ότι όπως σε κάθε άλλο ζώο, συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου, διαφορετικά άτομα έχουν διαφορετικά ταμπεραμέντα, οπότε κάποια ενδεχομένως να είναι πιο επιθετικά από άλλα. Όταν κάποτε κολυμπούσα στη θάλασσα μαζί με φάλαινες, μια 25 τόνων αρσενική συνοδός φάλαινα ήρθε κοντά μου, με κοίταξε "μάτι με μάτι" και μετά σήκωσε το τεράστιο περυνγίο της απαλά πάνω από το σώμα μου, αποφεύγοντας να με χτυπήσει. Εδώ κάτω στο Μεξικό όπου βρίσκομαι τώρα, βλέπουμε γκρι φάλαινες, οι οποίες συχνά ανταποδίδουν χτυπήματα όταν σφαγιάζονται, να φέρνουν τα μωρά τους για να μας τα "σουτήσουν", ενώ μας αφήνουν και να τα αγγίξουμε. Αυτές οι φάλαινες ζουν πάρα πολύ καιρό, οπότε κάποιες ίσως έχουν βιώσει τη φαλαινοθηρία και έχουν συμπεράνει ότι στις συγκεκριμένες συνθήκες είναι ασφαλείς».

Αποτελέσει ο «Μόμπι Ντικ» του Χέρμαν Μέλβιλ ένα είδος έμπνευσης για το βιβλίο σας;

«Ασφαλώς ο "Μόμπι Ντικ" είναι κλασικό ανάγνωσμα και έμπνευση με πολλούς τρόπους, ειδικά χάρη στην ικανότητα του Μέλβιλ να παρουσιάζει τους κακούς—οι κακοί είναι ιδιαίτερα σημαντικοί αφού ένας ήρωας είναι τόσο δυνατός όσο είναι και η ισχύς των κακών που καλείται να αντιμετω-

«Καμπουρωτή» φάλαινα πηδά με χάρη έξω από το νερό

πίσει. Ωστόσο, σε αυτή τη νουβέλα η φάλαινα δεν είναι ο κακός της ιστορίας. Οικολογικά θρίλερ σχετικά με την κόντρα ανθρώπου-φύσης είναι τόσο παλιά όσο και οι ελληνικοί μύθοι αλλά και η ίδια η ανθρώπινη φαντασία. Κι ενώ αυτές οι ιστορίες παλιότερα έδειχναν ότι ο άνθρωπος είναι στο έλεος της φύσης, σήμερα τέτοιες ιστορίες μάς υπενθυμίζουν ότι η φύση βρίσκεται πλέον στο έλεος της ανθρωπότητας».

Ποιο είναι το σχόλιό σας για την οικολογική καταστροφή που προκλήθηκε εξαιτίας της ασυλλόγιστης πολιτικής της ΒΡ;

«Σύντομα θα δώσω μια ομιλία μαζί με τον άνθρωπο ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τον καθαρισμό των αποβλήτων της Exxon Valdez στην Αλάσκα, ακόμη μία μεγάλη περιβαλλοντική καταστροφή, και ο οποίος ήταν επίσης πολύ δραστήριος στην τραγωδία του Κόλπου του Μεξικού. Το βασικό που πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας είναι ότι ο συγκεκριμένος εξοπλισμός της ΒΡ δεν ήταν κάποιος αναχρονιστικός εξοπλισμός, ήταν η αιχμή της τεχνολογίας μας. Υπάρχει ένας τεράστιος αριθμός από διαρροές που συμβαίνουν σε

όλο τον κόσμο. Εκείνο που πρέπει να θυμόμαστε είναι ότι ανεξάρτητα αν η διαρροή είναι στον Κόλπο, στη Βόρεια Θάλασσα ή στη Μεσόγειο, υπάρχει μόνον ένας ωκεανός. Όλο το νερό του πλανήτη συνδέεται και ρισκάρουμε την καταστροφή του με τον πετροχημικό πολιτισμό που έχουμε δημιουργήσει. Πρέπει να βρούμε εναλλακτικές και μπορούμε».

Μοιράζεστε την άποψη που θέλει στο κοντικό μέλλον να είναι τα οικολογικά προβλήματα εκείνα που θα «ανεβάζουν» ή θα «κατεβάζουν» τις κυβερνήσεις;

«Νομίζω ότι η Ευρώπη ήδη έχει αρχίσει να βλέπει πόσο πολλοί άνθρωποι ενδιαφέρονται για τη Γη, που είναι το σπίτι μας. Πιστεύω ότι καθώς οι άνθρωποι συνειδητοποιούν και αρχίζουν να βιώνουν τους κινδύνους προσωπικά και κοινωνικά, θα απαιτούν οι πολιτικοί τους να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα ή αλλιώς να χάνουν την εξουσία τους. Δεν μιλάμε για το περιβάλλον, μιλάμε για τον «οίκος» - το σπίτι μας. Αν αγαπάμε το σπίτι μας, τα παιδιά μας, πρέπει να συνειδητοποιούμε ότι όλη η ζωή είναι συνδεδεμένη και να την προστατεύουμε». ■